

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą

Data posiedzenia: 10 czerwca 2014 r.

Nr posiedzenia: 62

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji Andrzej Person.

- Porządek posiedzenia:**
1. Propozycje działaczy polonijnych dotyczące kierunków współpracy państwa polskiego z Polonią i Polakami za granicą.
 2. Sprawy różne.

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Łukasz Abgarowicz, Barbara Borys-Damińska, Leszek Czarnobaj, Robert Dowhan, Mieczysław Gil, Stanisław Gogacz, Marek Konopka, Andrzej Person, Janina Sagatowska,
 - oraz senator Andrzej Pająk,
 - goście:
 - Ministerstwo Spraw Zagranicznych:
 - dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Jacek Junosza-Kisielewski,
 - zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Wojciech Tyciński,
 - Rada Polonii Świata:
 - przewodniczący Jan Cytowski,
 - Europejska Unia Wspólnot Polonijnych:
 - prezydent Helena Miziniak,
 - Kongres Polonii Amerykańskiej:
 - wiceprezes ds. polskich Bożena Kamiński,
 - członek Wydziału Illinois Paweł Augustyński,
 - Kongres Polonii Kanadyjskiej:
 - prezydent Teresa Berezowski,
 - Rada Naczelna Polonii Australijskiej:
 - prezes Leszek Wikarjusz,
 - Centralna Reprezentacja Wspólnoty Brazylijsko-Polskiej Braspol:
 - wiceprezes André Hamerski,
 - Zjednoczenie Polskie w Johannesburgu:
 - sekretarz Marek Kukulski,
 - Związek Polaków w Argentynie:
 - przewodniczący Jan Stachnik,
 - Kongres Polaków w Rosji:
 - prezes Halina Subotowicz-Romanowa,
 - Federacja Organizacji Polskich na Ukrainie:
 - wiceprezes Teresa Dutkiewicz,
 - Związek Polaków na Litwie:
 - prezes Michał Mackiewicz,

- Związek Polaków na Białorusi:
 - prezes Mieczysław Jaśkiewicz,
- Konwent Organizacji Polskich w Niemczech:
 - prezydent inż. Alexander Zając,
- Zjednoczenie Polskie w Wielkiej Brytanii:
 - prezes Tadeusz Stenzel,
- Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech:
 - przewodnicząca dr Halina Csúcs Lászlóné,
- Związek Polaków we Włoszech:
 - prezes Joanna Heyman Salvadé,
- Kongres Polonii Francuskiej:
 - prezes Stephanie Sobierajski,

- Kancelaria Senatu:
 - dyrektor Gabinetu Marszałka Senatu Artur Kozłowski,
 - dyrektor Biura Analiz i Dokumentacji Agata Karwowska-Sokołowska,
 - wicedyrektor Biura Analiz i Dokumentacji Romuald Łanczkowski.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Podczas posiedzenia komisji z udziałem przedstawicieli największych organizacji polskich i polonijnych ze świata odbyła się dyskusja nad kierunkami polityki państwa wobec Polonii i Polaków za granicą oraz nad bieżącymi problemami środowisk polonijnych. Przewodniczący komisji senator Andrzej Person poinformował, że posiedzenie zostało zorganizowane z okazji dwudziestopięciolecia wolnych wyborów do Senatu RP. Jest ono okazją zarówno do podsumowań, jak i do namysłu nad kształtem dalszej współpracy Polski, dzisiaj już zupełnie innej, z polską diasporą. Senator podziękował przedstawicielom środowisk polonijnych za dotychczasowe zasługi dla Polski i dla Polaków poza granicami kraju.

Działacze polonijni zgłosili szereg uwag, w szczególności do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, dotyczących aktualnej współpracy z polską diasporą. Zarzucali MSZ, że politykę polonijną projektuje bez ich udziału. Przedstawiciele Polonii krytycznie odnieśli się do systemu dofinansowania środowisk polonijnych przez MSZ, m.in. niejasne kryteria dystrybucji środków w ramach konkursu, późno przekazywane środki finansowe czy zbyt sztywne zasady ich wydatkowania. Finansowane są nierzadko nieznane organizacje i w rezultacie tzw. starym organizacjom nieustannie brakuje środków na bieżącą działalność, podobnie jak na nauczanie języka polskiego, funkcjonowanie polskich mediów czy na organizację imprez kulturalnych. Z kolei rozproszenie finansowania wpływa na postępującą dezintegrację środowisk polonijnych, podczas gdy właśnie ich integracja jest największym wyzwaniem dla organizacji polonijnych. Działacze polonijni odnieśli się negatywnie do systemu dofinansowania zadań polonijnych przez placówki konsularne oraz do powoływania polonijnych rad konsultacyjnych. Zwracano też uwagę na to, że nie są realizowane założenia tzw. polsko-niemieckiego okrągłego stołu z 2011 r. oraz że Polonia niemiecka nie otrzymuje ze strony Polski jakiegokolwiek wsparcia w tej sprawie.

Przedstawiciele Polonii i Polaków za granicą apelowali m.in. o bardziej partnerskie podejście do środowisk polonijnych oraz zróżnicowanie i dostosowanie polityki polonijnej do potrzeb konkretnych grup. Wskazali także na pilną potrzebę usprawnienia komunikacji pomiędzy ministerstwem i konsulatami a Polonią. Za najważniejsze zadanie polityki wobec polskiej diaspory uznali utrzymanie zainteresowania polskością, przede wszystkim poprzez

propagowanie nauki języka polskiego wśród kolejnych pokoleń osób polskiego pochodzenia. W tym celu niezbędne jest zapewnienie odpowiednich podręczników i materiałów dydaktycznych – na ich brak zwracali uwagę prawie wszyscy obecni przedstawiciele Polonii i Polaków za granicą. Działacze wystąpili również z postulatem jak najszybszego sfinalizowania adaptacji Domu Polskiego we Lwowie.

Odpowiadając na uwagi i postulaty działaczy polonijnych, dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Jacek Junosza-Kisielewski podkreślił, że pula środków na finansowanie Polonii jest ograniczona, więc nie jest możliwe sprostanie wszystkim oczekiwaniom i potrzebom. MSZ z dużym szacunkiem odnosi się do działalności tzw. starej Polonii, jednak dostrzega nowe nurty i potrzeby, w tym potrzeby młodej Polonii i środowisk niezrzeszonych. Nawet jeśli nie każdy projekt się sprawdzi, to warto próbować, bo część inicjatyw jest wartościowa, a dzięki nim młodzież polonijna może się kształcić.

Senator Janina Sagatowska podziękowała działaczom polonijnym za trud podtrzymywania polskości i godne reprezentowanie Polski za granicą. Zwróciła uwagę na nieefektywną komunikację pomiędzy MSZ i środowiskami polonijnymi oraz zaapelowała o bardziej życzliwą wzajemną współpracę.

Ad 2. W ramach spraw różnych prezes Związku Polaków we Włoszech Joanna Heyman Salvadé poinformowała o inauguracji Muzeum Pamięci 2 Korpusu Polskiego przy cmentarzu wojennym na Monte Cassino. Muzeum powstało z inicjatywy Związku Polaków we Włoszech i Ambasady RP w Rzymie. Inauguracja miała miejsce w przeddzień obchodów 70. rocznicy bitwy na Monte Cassino, 17 maja br. w obecności premiera Donalda Tuska.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową.